JAARVERSLAG
schooljaar 2004-2005

Den Haag, mei 2006

Bureau van de geschillen-, bezwaren- en klachtencommissies
Postbus 82324
2508 EH Den Haag

telefoonnummer : 070-3457097
e-mailadres : info@geschillencies-klachtencies.nl

WEBSITE: WWW.GESCHILLENCIES-KLACHTENCIES.NL

INHOUDSOPGAVE

TEN GELEIDE
pagina 5

1 ALGEMEEN
pagina 9

2 DE BIJ DE COMMISSIES AANGESLOTEN SCHOLEN/INSTELLINGEN
pagina 9

2.1 COMMISSIES VOOR MEDEZEGGENSCHAPSGESCHILLEN
pagina 9

2.2 COMMISSIE VOOR GESCHILLEN EN ARBITRAGE DECENTRAAL GEORGANISEERD OVERLEG
pagina 9

2.3. BEZWARENCOMMISSIE FUNCTIEWAARDERING KATHOLIEK ONDERWIJS
pagina 10

2.4. BEZWARENCOMMISSIE FUNCTIEWAARDERING CONFESSIONEEL BVE
pagina 10

2.5. KLACHTENCOMMISSIE KATHOLIEK ONDERWIJS
pagina 11

3 DE SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES
pagina 11

4 HET SECRETARIAAT VAN DE GESCHILLEN-, BEZWAREN- EN KLACHTENCOMMISSIES
pagina 13

5 DE DOOR DE COMMISSIES BEHANDELDE GESCHILLEN, BEZWAREN EN KLACHTEN
pagina 16

5.1. DE AANTALLEN BEHANDELDE GESCHILLEN MEDEZEGGENSCHAP EN DGO
pagina 16

5.2. DE AANTALLEN BEHANDELDE BEZWAREN
pagina 16

5.3. DE CIJFERMATIGE GEGEVENS BETREFFENDE DE BEHANDELDE KLACHTEN
pagina 17

6 DE UITSPRAKEN EN ADVIEZEN VAN DE COMMISSIES IN HET SCHOOLJAAR 2004-2005
pagina 20

6.1. DE KORT SAMENGEVATTE UITSPRAKEN VAN DE GESCHILLEN-COMMISSIES
pagina 20

6.2 DE KORT SAMENGEVATTE UITSPRAKEN VAN DE BEZWARENCOMMISSIES FUNCTIEWAARDERING
pagina 27

6.3 DE SAMENGEVATTE ADVIEZEN VAN DE KLACHTENCOMMISSIE
pagina 52

7 DE HUISHOUDELIJKE VERGADERINGEN VAN DE COMMISSIES EN HET OVERLEG (VAN DE VOORZITTERS) VAN DE COMMISSIES
pagina 95

DE WEBSITE VAN DE GESCHILLEN-, BEZWAREN- EN KLACHTEN COMMISSIES
pagina 96

TEN GELEIDE

Voor u ligt het verslag van werkzaamheden van de geschillen-, bezwaren- en klachten-commissies voor het katholiek onderwijs in de periode augustus 2004 tot en met juli 2005. Voor de meest recente gegevens betreffende de commissies kunt u de website van de commissies www.geschillencies-klachtencies.nl raadplegen. Binnenkort wordt de website van de commissies vernieuwd.

In hoofdstuk 6 van het jaarverslag zijn de adviezen en uitspraken van de commissies samengevat weergegeven.

Hieronder brengen wij kort enkele belangwekkende ontwikkelingen op het gebied van de medezeggenschap, het klachtrecht en de functiewaardering onder uw aandacht.

In december 2005 heeft de regering het wetsontwerp van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS) bij de Tweede Kamer ingediend. De Wet medezeggenschap op scholen zal de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 vervangen. Het is de bedoeling dat de WMS op 1 januari 2007 in werking treedt.

Bij brief van 21 april 2006 heeft de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de nota naar aanleiding van het verslag en een nota van wijziging inzake het wetsvoorstel WMS aan de Tweede Kamer aangeboden.

Artikel 36 van het wetsvoorstel WMS vormt een belangrijke bepaling in de nota van wijziging. Artikel 36 handelt over de procesbevoegdheid in vorderingen die strekken tot naleving door het bevoegd gezag van de wet én over de mogelijkheid van beroep bij de Ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam betreffende uitspraken van de geschillencommissies.

In de toelichting op artikel 36 geeft de minister aan dat de gehele onderwijssector de uniformering van de beroepsgang ná de uitspraak van een geschillencommissie wenselijk acht. De wens tot uniformering volgt uit de in de praktijk ontstane situatie waarbij de bestuursrechter oordeelt voorzover het vorderingen in het openbaar onderwijs betreft en de kantonrechter oordeelt voorzover het vorderingen in het bijzonder onderwijs betreft. Door deze versnippering kan de rechtseenheid en rechtsgelijkheid worden aangetast.

De minister schrijft de Raad voor de Rechtspraak advies te hebben gevraagd over een regeling die ertoe strekt dat uitsluitend de burgerlijke rechter bevoegd is te oordelen over vorderingen tot naleving van de wet én dat beroep kan worden ingesteld na de uitspraak van de geschillencommissie bij de Ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam. De Raad voor de Rechtspraak heeft in zijn advies positief geoordeeld over het aanwijzen van de Ondernemingskamer als beroepsinstantie. De taak van de Ondernemingskamer op grond van het wetsvoorstel WMS is dat zij de uitspraken van de geschillencommissies in beroep beoordeelt. De Ondernemingskamer dient te beoordelen of de geschillencommissie een onjuiste toepassing heeft gegeven aan het bepaalde in de wet.
De minister schrijft dat het niet de bedoeling is dat de Ondernemingskamer de belangen van de partijen opnieuw weegt, maar dat zij beoordeelt of de geschillencommissie een onjuiste toepassing heeft gegeven aan de wettelijke bepalingen. De Ondernemingskamer dient hierbij ook de vraag te beantwoorden of de geschillencommissie zich gehouden

heeft aan het beoordelingskader zoals aangegeven in de artikelen 32 tot en met 34 van de WMS.

De minister neemt het advies van de Raad voor de Rechtspraak niet over om in de WMS analoog aan het bepaalde in de WOR de mogelijkheid van cassatie op te nemen: nu er al sprake is van een beroepsinstantie vormt de mogelijkheid van cassatie een te zware belasting met name van de voortgang van het bestuurlijk besluitvormingsproces.

Ten aanzien van het bijzonder onderwijs is in de WMO 1992 geregeld dat de kantonrechter kennis neemt van vorderingen van de medezeggenschapsraad tot naleving door het bevoegd gezag van de verplichtingen die voortvloeien uit de wet. De medezeggenschapsraad van een school voor openbaar onderwijs kan beroep instellen bij de bestuursrechter indien het bevoegd gezag zich niet houdt aan het bepaalde in de wet. De minister geeft in de toelichting bij de nota van wijziging aan dat nu wordt voorgesteld de Ondernemingskamer een functie te geven bij het beoordelen van medezeggenschapsgeschillen in tweede aanleg het om redenen van uniformiteit en bundeling van expertise in de rede ligt de Ondernemingskamer ook aan te wijzen om kennis te nemen van vorderingen tot naleving van de wet.

Begin maart 2006 is het advies van de werkgroep 'verbetering klachtenregeling' verschenen. Deze werkgroep is in het leven geroepen door de organisaties in het onderwijs en het ministerie van OCW om te bezien hoe de klachtenregeling in het onderwijs binnen de huidige wettelijke kaders kan worden verbeterd. In de werkgroep waren besturenorganisaties, ouderorganisaties, personeelsorganisaties en landelijke klachtencommissies vertegenwoordigd. De vertegenwoordiging vanuit de landelijke klachtencommissies bestond uit de heer mr. H. Nentjes. Over het advies is ook overleg geweest tussen de organisaties en het Ministerie van OCW.

In februari 2006 is een expertgroep ingesteld. De expertgroep gaat na of wetswijzigingen noodzakelijk zijn. Naar verwachting zijn de uitkomsten van het onderzoek van de expertgroep medio 2006 beschikbaar. De tekst van het advies van de werkgroep 'verbetering klachtenregeling' kunt u vinden op de website van de commissies.

Begin mei 2006 is het bericht verschenen dat de besturenorganisaties in het primair onderwijs FUWA PO, een fuwasysvariant voor het primair onderwijs, hebben ontwikkeld. Voor de werkzaamheden van de bezwarencommissie functiewaardering katholiek onderwijs zal dit naar verwachting leiden tot een toename van het aantal te behandelen bezwaren.

Wij wensen u veel leesplezier toe!

‘s–Gravenhage, mei 2006

1 ALGEMEEN

DE COMMISSIES VOOR MEDEZEGGENSCHAPSGESCHILLEN VOOR HET KATHOLIEK ONDERWIJS

Voor het katholiek primair en speciaal onderwijs zijn twee commissies voor medezeggenschapsgeschillen ingesteld, waarbij de voorzitter en de leden van de ene commissie fungeren als respectievelijk plaatsvervangend voorzitter en plaatsvervangende leden van de andere commissie en omgekeerd.
De werkkring van de twee commissies is als volgt:
De werkzaamheden van de commissie voor medezeggenschapsgeschillen voor het katholiek primair en speciaal onderwijs in Noord-Nederland strekken zich uit over alle aangesloten scholen in de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Flevoland, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland.
De werkzaamheden van de commissie voor medezeggenschapsgeschillen voor het katholiek primair en speciaal onderwijs in Zuid-Nederland strekken zich uit over alle aangesloten scholen in de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

Voor het beroepsonderwijs, de volwasseneneducatie en het voortgezet onderwijs functioneren de commissies voor medezeggenschapsgeschillen voor het katholiek beroepsonderwijs, volwasseneneducatie en voortgezet onderwijs in Noord-Nederland en in Zuid-Nederland.
De werkkring van de twee commissies is identiek aan die van de commissies voor het funderend onderwijs.

Voor het katholiek hoger beroepsonderwijs is de commissie voor medezeggenschapsgeschillen voor het katholiek hoger beroepsonderwijs ingesteld.

DE COMMISSIE VOOR GESCHILLEN EN ARBITRAGE DECENTRAAL GEORGANISEERD OVERLEG VOOR HET KATHOLIEK ONDERWIJS

De commissie voor geschillen en arbitrage decentraal georganiseerd overleg neemt kennis van geschillen met betrekking tot zaken die behoren tot de competentie van het decentraal georganiseerd overleg (DGO).

Tot de competentie van het DGO behoren de aangelegenheden van algemeen belang voor de bijzondere rechtstoestand van het personeel waarover door of namens het bevoegd gezag overleg wordt gevoerd met de daarvoor in aanmerking komende personeelsorganisaties.

Bij de commissie voor geschillen en arbitrage decentraal georganiseerd overleg katholiek onderwijs zijn aangesloten de scholen/instellingen die ressorteren onder een bevoegd gezag dat is aangesloten bij een van de in de Vereniging van Besturenorganisaties van Katholieke Onderwijsinstellingen (VBKO) verenigde besturenbonden, tenzij het bevoegd gezag van een school/instelling niet wenst te zijn aangesloten bij de commissie.

De VBKO en de Centrales van overheids- en onderwijspersoneel (Centrales) zijn overeengekomen om zoveel mogelijk personele unies tot stand te brengen tussen de geschillencommissies medezeggenschap katholiek onderwijs en de commissie voor geschillen en arbitrage decentraal georganiseerd overleg katholiek onderwijs.

Er functioneert één commissie voor geschillen en arbitrage decentraal georganiseerd overleg voor het katholiek primair onderwijs en voor het katholiek beroepsonderwijs en voortgezet onderwijs.

DE BEZWARENCOMMISSIE FUNCTIEWAARDERING VOOR HET KATHOLIEK ONDERWIJS

De bezwarencommissie functiewaardering behandelt bezwaren van werknemers tegen de beschrijving en/of waardering van hun functie en/of de gevolgde procedure.

Er is één bezwarencommissie functiewaardering ingesteld voor het katholiek primair onderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs, verzorgingsinstellingen en centrale diensten. De werkzaamheden van de commissie strekken zich uit over alle aangesloten scholen/instellingen.
Bij de commissie zijn aangesloten de scholen/instellingen die ressorteren onder een bevoegd gezag dat is aangesloten bij de VBKO tenzij het bevoegd gezag bij aangetekend schrijven aan de VBKO heeft bericht af te zien van aansluiting bij de commissie.

DE BEZWARENCOMMISSIE FUNCTIEWAARDERING CONFESSIONEEL BVE

Voor de BVE-sector is door de Stichting Rechtspraak en Geschillen Confessioneel BVE de Bezwarencommissie functiewaardering confessioneel BVE ingesteld. De medewerkers van het secretariaat van de geschillen-, bezwaren- en klachtencommissies voor het katholiek onderwijs ondersteunen sedert 2000 de Bezwarencommissie functiewaardering confessioneel BVE.

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET KATHOLIEK ONDERWIJS

Het secretariaat ondersteunt eveneens de klachtencommissie voor het katholiek onderwijs.

2 DE BIJ DE COMMISSIES AANGESLOTEN SCHOLEN/ INSTELLINGEN

2.1 COMMISSIES VOOR MEDEZEGGENSCHAPSGESCHILLEN

Op grond van het bepaalde in artikel 18 van de Wet medezeggenschap onderwijs 1992 en in artikel 10.26 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek geldt voor elke school/instelling als subsidievoorwaarde dat deze is aangesloten bij een commissie voor medezeggenschapsgeschillen.
Aansluiting van de school/instelling bij de commissie geschiedt door middel van de indiening van een door het bevoegd gezag ondertekende verklaring bij de betrokken Bond van schoolbesturen; uit deze verklaring dient te blijken dat het bevoegd gezag de medezeggenschapsraad op de door de wet of het medezeggenschapsreglement voorgeschreven wijze heeft geraadpleegd over de aansluiting.

Uitgaande van de teldatum 1 oktober 2005 zijn bij de commissies voor medezeggenschapsgeschillen aangesloten:

	scholen/instellingen	*leerlingen*
- Primair onderwijs en speciaal onderwijs	2.359	579.982
- Beroepsonderwijs, volwasseneneducatie en voortgezet onderwijs	186	301.130
Totaal	2.545	881.112

Bij de commissie voor medezeggenschapsgeschillen voor het katholiek hoger beroepsonderwijs zijn 5 instellingen aangesloten.

2.2 COMMISSIE VOOR GESCHILLEN EN ARBITRAGE DECENTRAAL GEORGANISEERD OVERLEG

Uitgaande van de teldatum 1 oktober 2005 zijn bij de commissie voor geschillen en arbitrage dgo aangesloten:

	scholen/instellingen	*leerlingen*
- Primair onderwijs en speciaal onderwijs	2.359	579.982
- Voortgezet onderwijs	177	267.921
Totaal	2.536	847.903

2.3 **BEZWARENCOMMISSIE FUNCTIEWAARDERING KATHOLIEK ONDERWIJS**

Uitgaande van de teldatum 1 oktober 2005 zijn bij de bezwarencommissie functiewaardering katholiek onderwijs aangesloten:

	scholen/instellingen	*leerlingen*
- Primair onderwijs en speciaal onderwijs	2.359	579.982
- Voortgezet onderwijs	177	267.921
Totaal	2.536	847.903

2.4 **BEZWARENCOMMISSIE FUNCTIEWAARDERING CONFESSIONEEL BVE**

Bij de bezwarencommissie functiewaardering confessioneel bve zijn 22 instellingen aangesloten.

2.5 **KLACHTENCOMMISSIE KATHOLIEK ONDERWIJS**

Uitgaande van de teldatum 1 oktober 2005 zijn bij de klachtencommissie aangesloten:

	scholen/instellingen	*leerlingen*
- Primair onderwijs en speciaal onderwijs	1.746	424.055
- Beroepsonderwijs, volwasseneneducatie en voortgezet onderwijs	101	166.782
Totaal	1.847	590.837

3 DE SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

De samenstelling van de ***Commissie voor medezeggenschapsgeschillen voor het katholiek onderwijs*** is in de verslagperiode als volgt geweest:

mr. A. Jurgens (Mierlo), voorzitter van de Commissies voor het PO en SPEO, van de Commissies voor het BVE en VO en van de Commissie voor het HBO.

mr. J. Vrakking (Naarden), voorzitter van de Commissies voor het PO en SPEO, van de Commissies voor het BVE en VO en van de Commissie voor het HBO.

mr. dr. W. Beurskens (Maastricht), lid van de Commissie voor het PO en SPEO in Zuid-Nederland, plaatsvervangend lid van de Commissie PO en SPEO in Noord-Nederland en plaatsvervangend lid van de Commissie voor het HBO.
De heer Beurskens is gekozen door de medezeggenschapsraden.

mr. J. de Kok (Leidschendam), lid van de Commissie voor het PO en SPEO in Noord-Nederland, plaatsvervangend lid van de Commissie voor het PO en SPEO in Zuid-Nederland, lid van de Commissie voor het BVE en VO in Noord-Nederland, plaatsvervangend lid van de Commissie BVE en VO in Zuid-Nederland en lid van de Commissie voor het HBO.
De heer De Kok is gekozen door de bevoegde gezagsorganen.

mr. A. Kortmann-Huysmans (H. Landstichting), lid van de Commissie voor het PO en SPEO in Noord-Nederland en plaatsvervangend lid van de Commissie voor het PO en SPEO in Zuid-Nederland.
Mevrouw Kortmann-Huysmans is gekozen door de medezeggenschapsraden.

mr. G. Prick (Heerlen), lid van de Commissie voor het PO en SPEO in Zuid-Nederland en plaatsvervangend lid van de Commissie voor het PO en SPEO in Noord-Nederland.
De heer Prick is gekozen door de bevoegde gezagsorganen.

mr. P. Pruymboom-Wagenaar (Son), lid van de Commissie voor het BVE en VO in Zuid-Nederland en plaatsvervangend lid van de Commissie voor het BVE en VO in Noord-Nederland.
Mevrouw Pruymboom-Wagenaar is gekozen door de medezeggenschapsraden.

P. Voskamp (Zwolle), lid van de Commissie voor het BVE en VO in Noord-Nederland, plaatsvervangend lid van de Commissie voor het BVE en VO in Zuid-Nederland, lid van de Commissie voor het HBO.
De heer Voskamp is gekozen door de medezeggenschapsraden.

mr. H. Zurlohe, lid van de Commissie voor het BVE en VO in Zuid-Nederland, plaatsvervangend lid van de Commissie voor het BVE en VO in Noord-Nederland en plaatsvervangend lid van de Commissie voor het HBO.
De heer Zurlohe is gekozen door de bevoegde gezagsorganen.

De samenstelling van de ***Commissie voor geschillen en arbitrage decentraal georganiseerd overleg katholiek onderwijs*** is in de verslagperiode als volgt geweest:

mr. J. Vrakking (Naarden), voorzitter;
mr. A. Jurgens (Mierlo), voorzitter;
mr. H. Zurlohe (Haarlem), lid, gekozen door de bevoegde gezagsorganen;
mr. J. de Kok (Leidschendam), plv. lid, gekozen door de bevoegde gezagsorganen;
mr. dr. W. Beurskens (Maastricht), lid, gekozen door de medezeggenschapsraden.
P. Voskamp (Zwolle), plv. lid, gekozen door de medezeggenschapsraden.

De samenstelling van de ***Bezwarencommissie functiewaardering voor het katholiek onderwijs*** is in de verslagperiode als volgt geweest:

mr. J. Vrakking (Naarden), voorzitter;
mr. A. Jurgens (Mierlo), voorzitter;
mr. J. de Kok (Leidschendam), lid, gekozen door de bevoegde gezagsorganen;
mr. H. Zurlohe (Haarlem), plv. lid, gekozen door de bevoegde gezagsorganen;
P. Voskamp (Zwolle), lid, gekozen door de medezeggenschapsraden.
mr. dr. W. Beurskens (Maastricht), plv. lid, gekozen door de medezeggenschapsraden.

De samenstelling van de ***Bezwarencommissie functiewaardering voor het confessioneel bve*** is in de verslagperiode als volgt geweest:

mr. J. Vrakking (Naarden), voorzitter;
A. van Vliet (Zwolle), plv. voorzitter vanaf december 2005;
B. de Louweren (Breda), lid, voorgedragen door de bevoegde gezagsorganen;
mr. E. de Jager (Nunspeet), voorgedragen door de bevoegde gezagsorganen;
P. Voskamp (Zwolle), lid, voorgedragen door de personeelsorganisaties;
drs. A. van Kleef (Oss), plv. lid, voorgedragen door de personeelsorganisaties.

De samenstelling van de ***Klachtencommissie voor het katholiek onderwijs*** is in de verslagperiode als volgt geweest:

Voorzitter:
mr. H. Laumen (Cadier en Keer);
mr. F. Veenhof (Haarlem);
mr. J. Vrakking (Naarden).

Leden:
H. Berben (Heerlen);
drs. A. van Besouw (Den Haag) lid tot mei 2005;
drs. J. van Bree (Hoensbroek);
drs. W. Claasen (Eindhoven);
mr. M. Donkers (Veldhoven);
drs. A. van den Maagdenberg (Mook);
J. Montanus (Voorburg);
H. Schillings (Heerlen);
mr. H. Zurlohe (Haarlem).

4 HET SECRETARIAAT VAN DE GESCHILLEN-, BEZWAREN- EN KLACHTENCOMMISSIES

De medewerkers van het secretariaat:

mr. A. Cluitmans-Souren, algemeen secretaris en hoofd van het bureau;
mr. M. de Bont-Hanenkamp, adjunct-secretaris;
A. Khedoe-Soerdjbali, medewerker juridische ondersteuning;
mr. H. Nentjes, adjunct-secretaris;
I. Plug, beleidsondersteunend medewerker;
M. Rog, administratief medewerker; en
M. Stamm, adjunct-secretaris tot 1 september 2005.

Als freelance secretaris is aan de klachtencommissie voor het katholiek onderwijs in de verslagperiode verbonden geweest mr. R. Steinvoort-de Groot.

De ambtelijk secretarissen ondersteunen, in de meest ruime zin van het woord, de commissies bij de behandeling van de geschillen, bezwaren en klachten.
Tot hun taken behoren onder meer: de instructie van de aangemelde zaken in overleg met de voorzitter, het vervaardigen van notities in meer complexe zaken, het bijwonen van de zittingen, het concipiëren van de uitspraken aan de hand van de beraadslaging door de commissie en de verzorging van de eindredactie, het opstellen van nota's van algemene aard, alsmede het volgen van de van belang zijnde ontwikkelingen in literatuur, wetgeving en rechtspraak, waartoe ook aan symposia en trainingen wordt deelgenomen.

Begin maart 2006 is het advies van de werkgroep ‘verbetering klachtenregeling’ verschenen.
Deze werkgroep is in het leven geroepen door de organisaties in het onderwijs en het ministerie van OCW om te bezien hoe de klachtenregeling in het onderwijs binnen de huidige wettelijke kaders kan worden verbeterd. In de werkgroep zijn besturenorganisaties, ouderorganisaties, personeelsorganisaties en landelijke klachtencommissies vertegenwoordigd geweest.
De vertegenwoordiging vanuit de landelijke klachtencommissies bestond uit de heer mr. H. Nentjes. Over het advies is ook overleg geweest tussen de organisaties en het ministerie van OCW.
In februari 2006 is een expertgroep ingesteld. De expertgroep zal nagaan of er wetswijzigingen moeten komen. Naar verwachting zijn de uitkomsten van het onderzoek van de expertgroep medio 2006 beschikbaar.

De vaste secretarissen nemen deel aan het overleg dat periodiek plaatsvindt tussen de secretarissen van de diverse geschillencommissies respectievelijk klachtencommissies.
Doel van dit overleg is om onder meer informatie uit te wisselen over de activiteiten van de commissies en om belangwekkende uitspraken en adviezen van de commissies te bespreken.
In de verslagperiode is het secretarissenoverleg van de geschillencommissies driemaal in vergadering bijeen geweest. Het secretarissenoverleg van de klachtencommissies is eenmaal in vergadering bijeen geweest.

Mr. M. de Bont-Hanenkamp heeft op 14 oktober 2004 voor het landelijk congres van het Project Preventie Seksuele Intimidatie (PPSI) de workshop 'Voorkomen van klachten' verzorgd.
Mr. A. Cluitmans-Souren heeft op 4 november 2005 op het landelijk congres van Kluwer en het ITS/Nijmegen inzake medezeggenschap een inleiding gehouden over de geschillenregeling in de WMO en de WMS.
De vaste secretarissen verzorgen cursussen en inleidingen over het behandelen van medezeggenschapsgeschillen, klachten en bezwaren inzake functiewaardering.

De mrs. M. de Bont-Hanenkamp en A. Cluitmans-Souren verzorgen het jurisprudentiedeel van de artikelsgewijze toelichting op de WMO van het Handboek medezeggenschap in het onderwijs van Uitgeverij Kluwer.

Mr. H. Nentjes is vaste medewerker van het Nederlands Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid (NTOR) om de rubriek 'Stand van wetgeving' te schrijven.

Mr. M. de Bont-Hanenkamp verzorgt de rubriek jurisprudentie en onderwijsrecht van het tijdschrift 'School en Wet' mee.

Mr. A. Cluitmans-Souren is redactielid van het Handboek Wet medezeggenschap scholen dat door SDU te Den Haag wordt uitgegeven.

Voorts hebben de secretarissen in de verslagperiode publicaties in onderwijsbladen en -uitgaven verzorgd.

De volgende publicaties van de secretarissen zijn vanaf 1999 verschenen:

Bont-Hanenkamp, mr. M.G. de en mr. A. Cluitmans-Souren. Veranderingen in het voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs, *Handboek medezeggenschap in het onderwijs*, I-1055, Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Bont-Hanenkamp, mr. M.G. de en mr. A. Cluitmans-Souren. Kwaliteitsbeleid in school. *Handboek medezeggenschap in het onderwijs*, I-1060, Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Bont-Hanenkamp, mr. M. de en mr. A. Cluitmans-Souren. Artikelsgewijze toelichting WMO 1992, Jurisprudentie. *Handboek medezeggenschap in het onderwijs*, I-2100, Deventer, Kluwer.

Bont-Hanenkamp, mr. M. de. Naar een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding. *School & medezeggenschap*, nummer 10, 2001, Alphen aan den Rijn, Kluwer.

Cluitmans-Souren, mr. A. en mr. M.G. de Bont-Hanenkamp. Bovenbestuurlijke besluitvorming en medezeggenschap, *Handboek medezeggenschap in het onderwijs*, I-1080, Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Cluitmans-Souren, mr. A. en mr. M.G. de Bont-Hanenkamp. MOA-budget, *Handboek medezeggenschap in het onderwijs*, I-8600, Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Cluitmans-Souren, mr. A., mr. M.G. de Bont-Hanenkamp en mr. R.H. Derksen. Wijzigingen in de WMO 1992 door de invoering van de WPO, WEC en deel II WVO, *Handboek medezeggenschap in het onderwijs*, I-1056, Alphen a/d Rijn, Samsom B.V.

Cluitmans-Souren, mr. Antoinette. Procederen: welke kosten zijn hieraan verbonden? *School & medezeggenschap*, 14e jaargang, nummer 10, oktober 1998, Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Cluitmans-Souren, mr. Antoinette. Medezeggenschap kan ook te veel overleg vragen. *School & medezeggenschap*, 15e jaargang, nummer 2, februari 1999, Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Cluitmans-Souren, mr. Antoinette. De rechtsbescherming van het personeel en de ouders of leerlingen bij gedeelde medezeggenschap. *School & medezeggenschap*, nummer 11, november 1999, Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Cluitmans-Souren, mr. Antoinette. De procedure bij de klachtencommissie. *School & medezeggenschap*, 16e jaargang, nummer 4, april 2000, Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Cluitmans-Souren, mr. Antoinette. Medezeggenschapsgeschillen, hoe los je deze op? *School & medezeggenschap*, 17e jaargang, nummer 3, maart 2001, Samsom B.V., Alphen aan den Rijn.

Cluitmans-Souren, mr. A. Initiatiefrecht van de MR op grond van de WHW. *School en Wet*, 1998, nummer 8, Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Cluitmans-Souren, mr. A. en mr. M. de Bont-Hanenkamp. Uitspraak van de Commissie voor medezeggenschapsgeschillen voor het katholiek primair en speciaal onderwijs in Zuid-Nederland d.d. 29 november 1999 en Uitspraak van de Landelijke geschillencommissie samenwerkingsverbanden WSNS. Zorgplan 1999. *Nederlands Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid (NTOR*), 2000, nummer 2, Jurisprudentie, Rotterdam, Stichting NTOR.

Cluitmans-Souren, mr. A., mr. A. ten Berge en mr. L.H. Boersma. Jaarboek klachtrecht onderwijs 2001. Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Cluitmans-Souren, mr. A.. De bescherming van persoonsgegevens en de klachtenregeling in het onderwijs, Informatierecht en privacybescherming in het onderwijs, co-referaat voor de jaarvergadering 2001 van de Nederlandse Vereniging voor Onderwijsrecht, *NVOR-publicatie* nummer 21, Den Haag.

Cluitmans-Souren, mr. A. Klachtopvang op het niveau van de school. *School & medezeggenschap*, nummer 11, 2002, Alphen aan den Rijn, Kluwer.

Cluitmans-Souren, mr. A.. Klachtopvang op het niveau van de school en de behandeling van klachten door de klachtencommissie voor het katholiek onderwijs. *School & Wet*, nummer 5, 2002, Alphen aan den Rijn, Kluwer.

Dam, Nely van. Mediation, voordat een conflict gaat zieken. *School & medezeggenschap*, 16e jaargang, nummer 10, oktober 2000, Alphen aan den Rijn, Samsom B.V.

Gramberg, Peter. Reactie op kritische uitkomsten onderzoeksrapport. Klachtencommissie heeft wél belangrijke signaalfunctie. Interview van Peter Gramberg met Antoinette Cluitmans-Souren en Michiel Stamm in *Schoolbestuur*, jaargang 23, nummer 9, november 2003, 's-Gravenhage, VBKO.

Nentjes, mr. H. Gescheiden ouders hebben beiden recht op informatie van school, Informatieverschaffing aan ouders zonder gezag (1), *School & medezeggenschap*, nummer 1, januari 2003, Alphen aan den Rijn, Kluwer.

Nentjes, mr. H. MR heeft belangrijke taak bij ontwikkelen informatiebeleid. Informatieverschaffing aan ouders zonder gezag (2), *School & medezeggenschap*, nummer 2, februari 2003, Alphen aan den Rijn, Kluwer.

Nentjes, mr. H. De 'vrijwillige' ouderbijdrage. *School & Wet*, nummer 4, april 2003, Alphen aan den Rijn, Kluwer.

Nentjes, mr. H. Informatieverschaffing door de school aan niet (meer) gehuwde ouders, *Nederlands Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid (NTOR*), nummer 4, 2004, Den Haag, SDU Uitgevers.